

Stanovisko

odboru veřejné správy, dozoru a kontroly Ministerstva vnitra

č. 1/2012

Označení stanoviska:	Zveřejňování poskytnuté informace podle zákona o svobodném přístupu k informacím
Právní předpis:	zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů
Ustanovení:	§ 5 odst. 3
Související práv. předpisy:	Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679, o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů)
Klíčová slova:	zveřejnění poskytnuté informace
Datum zpracování:	20. ledna 2012; aktualizováno k 1. září 2018
Spolupráce:	na základě stanoviska Úřadu pro ochranu osobních údajů (stanovisko ze dne 5. ledna 2012, zn. KNDC-8600/11-4/NON)

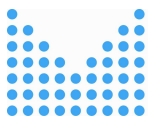
Jaká jsou pravidla pro zveřejnění poskytnuté informace podle § 5 odst. 3 zákona o svobodném přístupu k informacím?

Stanovisko:

Podle § 2 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, v platném znění, poskytují státní orgány, územní samosprávné celky a jejich orgány a veřejné instituce informace vztahující se k jejich působnosti¹. Informace se poskytují zveřejněním nebo na základě žádosti o poskytnutí informace (srov. § 4 odst. 1 zákona o svobodném přístupu k informacím).

Zákon o svobodném přístupu k informacím v § 5 odst. 3 ukládá každému povinnému subjektu, aby *do 15 dnů od poskytnutí informací na žádost povinný subjekt tyto informace zveřejní způsobem umožňujícím dálkový přístup. O informacích*

¹ Další specifické povinné subjekty vymezuje § 2 odst. 2 zákona (Povinnými subjekty jsou dále ty subjekty, kterým zákon svěřil rozhodování o právech, právem chráněných zájmech nebo povinnostech fyzických nebo právnických osob v oblasti veřejné správy, a to pouze v rozsahu této jejich rozhodovací činnosti).

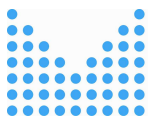

poskytnutých způsobem podle § 4a odst. 2 písm. e) a f), informacích poskytnutých v jiné než elektronické podobě, nebo mimořádně rozsáhlých elektronicky poskytnutých informacích postačí zveřejnit doprovodnou informaci vyjadřující jejich obsah.

Pochybnosti nebude vyvolávat **způsob, jímž mají být poskytnuté informace zveřejněny**, neboť zákon o svobodném přístupu k informacím charakterizuje „možnost dálkového přístupu“ v § 3 odst. 2 jako možnost přístupu k informaci pro neomezený okruh žadatelů pomocí sítě nebo služby elektronických komunikací. Pro účely tohoto stanoviska proto lze zjednodušeně řečeno konstatovat, že zveřejnění poskytnuté informace podle § 5 odst. 3 zákona o svobodném přístupu k informacím se provádí především na internetových stránkách povinného subjektu. Tuto povinnost tedy nelze splnit např. zveřejněním na úřední desce obecního úřadu nebo na informační tabuli obce (nejsou-li přístupné způsobem umožňujícím dálkový přístup). Informace zveřejňované podle § 5 odst. 3 zákona o svobodném přístupu k informacím nejsou součástí struktury povinně zveřejňovaných informací ve smyslu § 5 odst. 1 a 2 zákona a vyhlášky č. 442/2006 Sb., kterou se stanoví struktura informací zveřejňovaných o povinném subjektu způsobem umožňujícím dálkový přístup. To znamená, že příslušná rubrika, na níž jsou zveřejňovány poskytnuté informace, může být umístěna kdekoli na webových stránkách povinného subjektu, byť je samozřejmě možné, aby povinný subjekt poskytnuté informace zveřejnil (nad rámec zmíněné vyhlášky) jako součást struktury povinně zveřejňovaných informací.

Složitějším problémem je **forma zveřejnění poskytnuté informace**. Pro její určení v zásadě záleží na povaze poskytovaných informací. Především je možné zveřejnit dopis (odpověď) žadateli na podanou žádost, která uvádí poskytnuté informace, nebo elektronické kopie poskytovaných dokumentů. Stejně tak je ale možné z dopisu (odpovědi) žadateli pouze „zkopírovat“ a zveřejnit jen tu jeho část, která uvádí poskytované údaje, byť se jedná o postup, který je oproti zveřejnění celého odeslaného dopisu složitější. Technicky lze poskytnutou informaci zveřejnit nejnázem umístěním příslušného datového souboru na webovou stránku. Tam, kde by ze zveřejněné poskytnuté informace nebylo zřejmé, o jaké informace se jedná, jinak řečeno tam, kde by scházela „kontext“ zveřejněných údajů, je nutné jako doprovodnou informaci zveřejnit též obsah podané žádosti, tedy specifikovat, kterých otázek se poskytnuté a následně zveřejněné informace týkají. Tento kontext lze naplnit i tím, že spolu s odpovědí žadateli bude zveřejněna i jím podaná žádost. K ochraně identity žadatele viz dále.

Nesmí se však zapomínat, že podle § 4b odst. 1 zákona o svobodném přístupu k informacím musí být informace *poskytovaná zveřejněním se poskytuje ve všech formátech a jazycích, ve kterých byla vytvořena; při zveřejnění takové informace v elektronické podobě musí být jeden z těchto formátů otevřený a, je-li to možné, též strojově čitelný. Je-li to možné a vhodné, zveřejní povinný subjekt spolu s informací též metadata, která se k ní vztahují. Formát i metadata by měly co nejvíce splňovat otevřené formální normy.* Informace zveřejňované podle § 5 odst. 3 zákona o svobodném přístupu k informacím tedy musejí být zveřejněny i ve formátu, jehož specifikace je volně dostupná a použití uživatelem není omezeno. To znamená, že poskytnutá informace by měla být zveřejněna např. ve formátu HTML, RTF nebo PDF (ovšem s možností další editace např. zkopírováním v textovém editoru). Za takový formát se (nikoli ovšem nesporně) považuje i formát DOC.

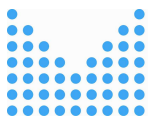
Při zveřejnění poskytnuté informace ovšem **nesmějí být bez jeho souhlasu zveřejněny identifikační (osobní) údaje žadatele – fyzické osoby**. Pokud by povinný subjekt spolu s poskytnutou informací zveřejnil osobní údaje žadatele (obvykle údaje o jménu, příjmení, datu narození a bydlišti žadatele, k jejichž uvádění v žádosti je žadatel povinen na základě § 14 odst. 2 zákona o svobodném přístupu k informacím), porušil by ochranu těchto osobních údajů, plynoucí z obecného nařízení o ochraně osobních údajů. Povinný subjekt, který vyřizuje žádost o poskytnutí informace, je totiž správcem těchto osobních údajů žadatele (čl. 4 odst. 7 obecného nařízení o ochraně osobních údajů), tyto údaje je však oprávněn zpracovávat (čl. 4 odst. 2 obecného nařízení o ochraně osobních údajů) pouze pro účely vyřízení žádosti o poskytnutí informace [čl. 5 odst. 1 písm. c) zákona o ochraně osobních údajů], nikoli pro účely jejich zveřejňování podle § 5 odst. 3 zákona o svobodném přístupu k informacím (toto ustanovení předpokládá zveřejnění *poskytnutých informací* a nikoli též zveřejnění *identifikace žadatele*).

V praxi je proto nutné při zveřejnění odpovědi žadateli z jejího textu odstranit (anonymizovat) osobní údaje identifikující žadatele². Stejně tak je nutné tuto anonymizaci provést i tam, kde by povinný subjekt zveřejnil i celý text podané žádosti o poskytnutí informace.

V praxi se mohou vyskytnout i určité specifické situace, v nichž by zveřejnění poskytnuté informace v plném rozsahu mohlo narušit ochranu osobních údajů.

Především se jedná o informace poskytnuté tzv. „privilegovaným žadatelům“, tj. žadatelům, kteří mají podle zvláštního právního předpisu k této informaci neomezený přístup, takže se při jejím získání podle zákona o svobodném přístupu k informacím neuplatní vůči tomuto žadateli zákonem stanovená ochrana před „obecným“ zpřístupněním. Příkladem může být občan obce, který má podle § 16 odst. 2 písm. e) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění, právo nahlížet mj. do zápisu z jednání zastupitelstva nebo do usnesení ze schůzí rady obce. Pokud o zpřístupnění takového dokumentu občan obce žádá v režimu zákona o svobodném přístupu k informacím (což může, protože právní úprava v zákoně o obcích není zvláštní zákonnou úpravou ve smyslu § 2 odst. 3 zákona o svobodném přístupu k informacím), pak se mu poskytne bez ochrany v něm uváděných informací, neboť k seznámení se s nimi by byl bez omezení oprávněn na základě zákona o obcích (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. srpna 2005, č. j. 6 As 40/2004-62, publikovaný pod č. 711 ve Sb. r. NSS sv. 12/2005). Pokud by však o poskytnutí takových dokumentů žádal někdo, kdo k nim nemá přímý přístup podle zákona o obcích, bylo by nutné uplatnit veškerou ochranu plynoucí ze zákona o svobodném přístupu k informacím. Proto je nutné při plnění povinnosti plynoucí z § 5 odst. 3 zákona o svobodném přístupu k informacím ve zveřejněné informaci, která byla poskytnuta bez omezení „privilegovanému žadateli“, chránit veškeré zákonem chráněné údaje, včetně osobních údajů, jakoby informace byla poskytnuta „prostému“ žadateli.

² V této souvislosti je nutné připomenout, že fyzická osoba může být v některých případech identifikovatelná nejen na základě jména, příjmení, bydliště a data narození, ale i pouze na základě příjmení např. ve spojení s akademickým titulem apod.

Druhou výjimkou jsou případy, kdy by byla již z poskytnuté informace identifikace žadatele zcela zřejmá (i přes odstranění osobních údajů). Zde by totiž zveřejněním poskytnuté informace došlo *de facto* ke zveřejnění identity žadatele. V takové situaci je nutné upřednostnit ochranu osoby žadatele a zveřejnit pouze doprovodnou informaci o tom, že určitá informace byla poskytnuta, jak předpokládá samotný § 5 odst. 3 zákona o svobodném přístupu k informacím.

A konečně třetí výjimkou jsou případy, v nichž by součástí poskytnutých informací na základě konkrétní podané žádosti byly určité specifické chráněné údaje, nejčastěji osobní údaje, které sice byly žadateli vydány oprávněně, jejich zveřejnění na internetu pro předem neurčitý okruh osob by však již právo na ochranu osobnosti a osobních údajů těchto osob mohlo narušit ústavně nepřiměřeným způsobem. I zde je nutné upřednostnit ochranu osobních údajů a zveřejnit pouze doprovodnou informaci, neboť povinný subjekt je jakožto správce (poskytovaných) osobních údajů povinen respektovat povinnosti plynoucí z čl. 25 obecného nařízení o ochraně osobních údajů (a konec konců i čl. 10 odst. 3 Listiny základních práv a svobod).

Povinnost zveřejnit celou poskytnutou informaci nemá povinný subjekt (kromě výše popsanych situací) rovněž v případě informací poskytnutých v jiné než elektronické podobě³ (např. listinné kopie, ústní sdělení apod.) nebo v případě mimořádně rozsáhlých elektronicky poskytnutých informací. O takovou situaci se jedná nejčastěji tam, kde by pro datový rozsah příslušného souboru reálně nebylo možné tento soubor na internetu zveřejnit. Zohlednit lze samozřejmě i kapacitu webových stránek konkrétního povinného subjektu a technické možnosti při zveřejnění rozsáhlých elektronicky poskytnutých informací. V obou případech povinný subjekt takové informace zveřejnit může dobrovolně, nicméně povinnost plynoucí z § 5 odst. 3 zákona o svobodném přístupu k informacím si splní tím, že zveřejní doprovodnou informaci vyjadřující obsah poskytnutých informací. Jinak řečeno postačí označit (věcně vymezit) informaci, která byla poskytnuta.

Striktně vzato by měla být zveřejněna i informace poskytnutá v elektronické podobě (případně odpovídající doprovodná informace) na základě ústně podané žádosti, neboť § 13 odst. 3 zákona o svobodném přístupu k informacím aplikaci § 5 odst. 3 na žádosti podané ústně nevyklučuje. Praxe však informace poskytnuté na základě ústní žádosti nezveřejňuje (obvykle s odkazem na obsah výroční zprávy podle § 18 zákona o svobodném přístupu k informacím, v níž jsou rovněž evidovány pouze písemně podané žádosti).

Poznámky:

- stanovisko popisuje právní stav ke dni zpracování (aktualizace)
- stanovisko není právně závazné, neboť k závazným výkladům je oprávněn pouze příslušný soud

³ A to poněkud paradoxně, i kdyby jimi v elektronické (datové) podobě disponoval.